

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 19. júla 2012*

„Dohoda o pridružení medzi EHS a Tureckom — Rozhodnutie asociačnej rady č. 1/80 — Článok 7 prvý odsek — Právo na pobyt rodinných príslušníkov tureckého pracovníka, ktorý je súčasťou legálneho trhu práce v členskom štáte — Thajská štátna príslušníčka, ktorá je vydatá za tureckého pracovníka a žije s ním v spoločnej domácnosti viac než tri roky“

Vo veci C-451/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Gießen (Nemecko) z 11. augusta 2011 a doručený Súdnemu dvoru 1. septembra 2011, ktorý súvisí s konaním:

Natthaya Dülger

proti

Wetteraukreis,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca), sudcovia U. Lõhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh a C. G. Fernlund,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: K. Malaček, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. mája 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- N. Dülger, v zastúpení: Ch. Momberger, Rechtsanwalt,
- Wetteraukreis, v zastúpení: D. Mayer, splnomocnená zástupkyňa,
- nemecká vláda, v zastúpení: A. Wiedmann, splnomocnená zástupkyňa,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Palatiello, avvocato dello Stato,
- rakúska vláda, v zastúpení: F. Koppensteiner, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: nemčina.

— Európska komisia, v zastúpení: V. Kreuschitz a G. Rozet, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. júna 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 1 prvej zarážky rozhodnutia asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji pridruženia (ďalej len „rozhodnutie č. 1/80“). Asociačná rada bola zriadená Dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na strane druhej, pričom v mene Spoločenstva bola uzatvorená, schválená a potvrdená rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 217, 1964, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10, ďalej len „dohoda o pridružení“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Dülger, thajskou štátnou príslušníčkou, a Wetteraukreis (okres Wetterau) v súvislosti s jeho rozhodnutím o zamietnutí vydania jej povolenia na pobyt.

Právny rámec

Právo Únie

Pridruženie Turecka k EHS

– Dohoda o pridružení

- 3 Cieľom dohody o pridružení je v súlade s jej článkom 2 ods. 1 podporovať pretrvávajúce a vyrovnané posilňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami, zahŕňajúc aj oblasť pracovnej sily, najmä postupnou realizáciou voľného pohybu pracovníkov, ako aj odstránením prekážok slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb s cieľom zlepšiť životnú úroveň tureckého ľudu a uľahčiť neskoršie prijatie Tureckej republiky do Spoločenstva.

– Dodatokový protokol

- 4 Dodatokový protokol, ktorý bol podpísaný 23. novembra 1970 v Bruseli a uzatvorený, schválený a potvrdený v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972 (Ú. v. ES L 293, s. 1, Mim. vyd. 11/011, s. 41, ďalej len „dodatkový protokol“), stanovuje v zmysle svojho článku 1 podmienky, mechanizmy a časové harmonogramy realizácie prechodnej etapy uvedené v článku 4 dohody o pridružení. V súlade so svojím článkom 62 tvorí dodatkový protokol neoddeliteľnú súčasť uvedenej dohody.
- 5 Článok 59 tohto protokolu stanovuje:

„V oblastiach, na ktoré sa vzťahuje tento protokol, Turecko nemôže získať priaznivejší režim[,] ako je režim, ktorý si členské štáty vzájomne udeľujú podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.“

– Rozhodnutie č. 1/80

6 Cieľom rozhodnutia č. 1/80 podľa jeho tretieho odôvodnenia je zlepšiť v sociálnej oblasti režim, ktorý sa priznáva pracovníkom a ich rodinným príslušníkom, v porovnaní s režimom upraveným rozhodnutím č. 2/76, ktoré asociačná rada prijala 20. decembra 1976.

7 Článok 7 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„Rodinní príslušníci tureckého pracovníka, ktorý patrí do legálneho trhu práce v členskom štáte, ktorí získali povolenie sa k nemu pripojiť:

- majú s výhradou prednosti priznanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva právo uchádzať sa o akékoľvek pracovné miesto, ak v tomto štáte majú legálny pobyt aspoň tri roky,
- majú slobodný prístup k akejkoľvek pracovnej činnosti podľa svojho výberu, ak tam majú legálny pobyt aspoň päť rokov.

Deti tureckých pracovníkov, ktoré v hostiteľskom štáte absolvovali odbornú prípravu, sa môžu uchádzať o akékoľvek pracovné miesto nezávisle od dĺžky svojho pobytu v tomto členskom štáte pod podmienkou, že jeden z rodičov bol v tomto členskom štáte minimálne tri roky legálne zamestnaný.“
[neoficiálny preklad]

Ďalšie ustanovenia práva Únie

8 Článok 10 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15), zmeneného a doplneného nariadením Rady (EHS) č. 2434/92 z 27. júla 1992 (Ú. v. ES L 245, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 69, ďalej len „nariadenie č. 1612/68“), znie takto:

„Spolu s pracovníkom, ktorý je štátnym príslušníkom jedného členského štátu a je zamestnaný na území iného členského štátu, majú bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť právo usadiť sa:

- a) jeho manželka/jej manžel a potomkovia, ak majú menej ako 21 rokov alebo sú závislými osobami;
- b) závislí príbuzní pracovníka/pracovníčky a jeho manželky/manžela vo vzostupnej línii.“

9 Tento článok 10 nariadenia č. 1612/68 bol zrušený článkom 38 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46, a korigendum Ú. v. EÚ L 327, 2011, s. 70).

10 V zmysle článku 5 ods. 2 smernice 2004/38:

„Rodinní príslušníci, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu, musia mať iba vstupné vízum v súlade s nariadením (ES) č. 539/2001, alebo prípadne v súlade s vnútroštátnou legislatívou. Na účely tejto smernice vlastníctvo platného pobytového preukazu uvedeného v článku 10 oslobodzuje takýchto rodinných príslušníkov od vízovej požiadavky.

Členské štáty takýmto osobám umožnia, aby získali potrebné víza. Takéto víza sa vydávajú bezplatne a čo najskôr a na základe zrýchleného postupu.“

11 Článok 6 tejto smernice, nazvaný „Právo pobytu do troch mesiacov“, stanovuje:

„1. Občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia do troch mesiacov bez akýchkoľvek podmienok alebo formalít iných, ako je požiadavka vlastniť platný preukaz totožnosti alebo pas.

2. Ustanovenia odseku 1 sa uplatňujú tiež na rodinných príslušníkov, čo sa týka vlastníctva platného pasu, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu a ktorí sprevádzajú občana Únie alebo sa k nemu pripájajú.“

12 Podľa článku 7 ods. 2 uvedenej smernice právo na pobyt na viac ako tri mesiace sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak v hostiteľskom členskom štáte sprevádzajú občana Únie alebo sa k nemu pripájajú.

13 Článok 38 ods. 3 tejto smernice znie takto:

„Odkazy na zrušené ustanovenia a smernice sa chápu ako odkazy na túto smernicu.“

Nemecké právo

14 § 4 ods. 5 zákona o pobyte, zamestnávaní a integrácii cudzincov na spolkovom území (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet) z 30. júla 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej (BGBl. 2008 I, s. 162, ďalej len „Aufenthaltsgesetz“) stanovuje:

„Cudzinec, ktorý má na základe [dohody o pridružení] právo na pobyt, je povinný preukázať existenciu tohto práva na pobyt povolením na pobyt, pokiaľ nedisponuje buď povolením usadiť sa, alebo povolením na trvalý pobyt v Európskej únii. Povolenie na pobyt sa vydáva na žiadosť.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

15 Žalobkyňa vo veci samej pricestovala do Spolkovej republiky Nemecko 30. júna 2002 s turistickým vízom. Dňa 12. septembra 2002 sa v Dánsku vydala za pána Dülgera, tureckého štátneho príslušníka.

16 Pán Dülger je od roku 1988 držiteľom povolenia na trvalý pobyt v Nemecku. V období, v ktorom manželia Dülgerovci žili spoločne, bol pán Dülger zamestnaný rôznymi zamestnávateľmi v rámci tohto členského štátu od 1. októbra 2002 do 30. júna 2004, od 1. augusta 2004 do 8. júna 2005, od 1. marca 2006 do 15. marca 2008, ako aj od 1. júna 2008 do 31. decembra 2009.

17 Pani Dülger požiadala 18. septembra 2002 o vydanie povolenia na pobyt. Uviedla, že je vydatá a má dve deti narodené v roku 1996 a v roku 1998 v Thajsku. Na účely manželského spoluzitia s jej manželom bolo žalobkyni vo veci samej udelené povolenie na dočasný pobyt, ktoré jej bolo následne viackrát predĺžené, naposledy od 10. septembra 2008 do 26. júna 2011. Od 21. júna 2011 je pani Dülger držiteľkou „osvedčenia o zachovaní práva na pobyt na základe právnej fikcie“.

18 Dcéry žalobkyne pricestovali do Spolkovej republiky Nemecko 1. júla 2006.

19 Pani Dülger sa rozišla s manželom 3. júna 2009 a spolu s dvoma dcérami sa usadila v ženskom domove vo Friedbergu (Nemecko). Odvtedy poberá sociálne dávky na základe druhej knihy Zákonníka sociálneho zabezpečenia – základné dávky pre žiadateľov o zamestnanie (Zweites Buch Sozialgesetzbuch – Grundsicherung für Arbeitsuchende, ďalej len „SGB II“).

- 20 Jej manželstvo s pánom Dülgerom bolo vyhlásené za rozvedené 3. februára 2011.
- 21 Listom z 9. septembra 2009 príslušný cudzinecký úrad pre okres Wetterau (ďalej len „cudzinecký úrad“) upozornil žalobkyňu vo veci samej na to, že po odlúčení od manžela získala samostatné právo na pobyt platné jeden rok bez toho, aby podliehala povinnosti preukázať, že je schopná zabezpečiť živobytie pre seba a svoje deti. Bolo jej oznámené, že ak by od 4. júna 2010 bola aj naďalej odkázaná na sociálnu pomoc, podmienky platnosti jej práva na pobyt, ako aj práva na pobyt jej detí by sa už neoverovali a musela by opustiť nemecké územie. Jej právo na pobyt by mohlo ostať zachované iba pod podmienkou, ak by k tomuto dňu bola schopná samostatne zabezpečiť živobytie pre seba aj pre svoje deti.
- 22 Dňa 18. septembra 2009 požiadala pani Dülger o povolenie na pobyt na základe článku 4 ods. 5 Aufenthaltsgesetz z dôvodu, že ako rodinná príslušníčka tureckého pracovníka, ktorý bol súčasťou legálneho trhu práce v členskom štáte a s ktorým legálne bývala aspoň tri roky, nadobudla práva na základe článku 7 rozhodnutia č. 1/80.
- 23 Rozhodnutím z 15. marca 2010 cudzinecký úrad zamietol žiadosť žalobkyne vo veci samej z dôvodu, že nenadobudla nijaké právo na základe článku 7 rozhodnutia č. 1/80. Uplatnenia tohto ustanovenia sa totiž môžu dovolávať len tureckí rodinní príslušníci tureckého pracovníka.
- 24 Žalobkyňa vo veci samej podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu, v ktorej tvrdila, že článok 7 rozhodnutia č. 1/80 neobsahuje nijakú osobitnú podmienku v súvislosti so štátnou príslušnosťou rodinných príslušníkov. Navrhovala vnútroštátnemu súdu, aby zrušil rozhodnutie cudzineckého úradu a uložil mu povinnosť priznať jej povolenie na pobyt v súlade s článkom 4 ods. 5 Aufenthaltsgesetz.
- 25 Vnútroštátny súd konštatuje, že požadované povolenie na pobyt možno žalobkyni vo veci samej vydať na základe uvedeného článku 4 ods. 5 len v prípade, že jej bol povolený pobyt na nemeckom území na základe článku 7 rozhodnutia č. 1/80. Vzhľadom na podmienky uvedené v tomto ustanovení sa vnútroštátny súd domnieva, že jedinou otázkou, ktorá v prejednávanej veci vzniká, je otázka, či pani Dülger môže byť ako thajská štátna príslušníčka považovaná za rodinného príslušníka tureckého pracovníka, ktorý je súčasťou trhu práce v členskom štáte.
- 26 Za týchto podmienok sa Verwaltungsgericht Gießen rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Môže sa thajská štátna príslušníčka, ktorá bola vydatá za tureckého pracovníka, ktorý je súčasťou legálneho trhu práce v členskom štáte, a po získaní povolenia pripojiť sa k nemu s ním nepretržite žiť viac ako tri roky v spoločnej domácnosti, odvolávať na práva vyplývajúce z článku 7 prvého odseku prvej zarážky rozhodnutia č. 1/80... s tým dôsledkom, že má na základe priameho účinku tohto ustanovenia právo na pobyt?“

O prejudiciálnej otázke

- 27 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 má vykladať v tom zmysle, že rodinný príslušník tureckého pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom iného tretieho štátu než Turecko, sa môže v hostiteľskom členskom štáte dovolávať práv, ktoré vyplývajú z tohto ustanovenia, pokiaľ sú splnené ostatné podmienky stanovené týmto ustanovením.
- 28 Podľa článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 rodinní príslušníci tureckého pracovníka majú pod podmienkou splnenia tam vymenovaných podmienok vlastné právo prístupu na trh práce v hostiteľskom členskom štáte. V tomto ohľade Súdny dvor opakovane rozhodol, že práva, ktoré uvedený článok 7 prvý odsek priznáva rodinným príslušníkom tureckého pracovníka v oblasti zamestnanosti v dotknutom členskom štáte, nutne zahŕňajú aj existenciu súbežného práva na pobyt

v prospech dotknutej osoby, inak by bolo právo prístupu na trh práce a právo skutočného výkonu pracovnej činnosti zbavené akéhokoľvek účinku (pozri najmä rozsudky z 18. júla 2007, Derin, C-325/05, Zb. s. I-6495, bod 47, a z 22. decembra 2010, Bozkurt, C-303/08, Zb. s. I-13445, bod 36).

- 29 Podľa článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 nadobudnutie práv stanovených v tomto ustanovení podlieha splneniu troch kumulatívnych podmienok:
- dotknutá osoba musí byť rodinným príslušníkom tureckého pracovníka, ktorý už je súčasťou legálneho trhu práce v hostiteľskom členskom štáte,
 - tejto osobe bolo príslušnými orgánmi tohto štátu povolené pripojiť sa k uvedenému pracovníkovi a
 - táto osoba má legálny pobyt počas určitej doby na území hostiteľského členského štátu.
- 30 Vo veci samej z rozhodnutia vnútroštátneho súdu a osobitne zo znenia prejudiciálnej otázky vyplýva, že pani Dülger bola vydatá za tureckého pracovníka, ktorý je súčasťou legálneho trhu práce v Nemecku, a po tom, ako jej bolo povolené pripojiť sa k tomuto pracovníkovi v uvedenom členskom štáte, s ním neprerušene žila od uzavretia manželstva v septembri 2002 až do odlúčenia v júni 2009. Podmienky uvedené v predchádzajúcom bode boli teda na prvý pohľad splnené.
- 31 Nemecká, talianska a rakúska vláda však tvrdia, že pojem „rodinní príslušníci“ v zmysle článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 zahŕňa výlučne rodinných príslušníkov tureckého pracovníka, ktorí tiež majú tureckú štátnu príslušnosť. Thajská štátna príslušnosť bráni pani Dülger dovoľávať sa práv upravených v uvedenom ustanovení.
- 32 S týmto tvrdením nemožno súhlasiť.
- 33 Podľa ustálenej judikatúry je článok 7 rozhodnutia č. 1/80 neoddeliteľnou súčasťou práva Únie (rozsudky z 20. septembra 1990, Sevince, C-192/89, Zb. s. I-3461, body 8 a 9, a z 29. marca 2012, Kahveci a Inan, C-7/10 a C-9/10, bod 23).
- 34 Článok 7 prvý odsek ani neobsahuje definíciu pojmu „rodinní príslušníci“ pracovníka, ani výslovne neodkazuje na práva členských štátov, aby určili zmysel a rozsah tohto pojmu. Navyše sa v ňom nenachádza nijaká podmienka týkajúca sa štátnej príslušnosti rodinných príslušníkov.
- 35 Z judikatúry Súdneho dvora navyše vyplýva, že pojem „rodinní príslušníci“ sa neobmedzuje, čo sa týka pracovníka, na jeho pokrvných príbuzných (pozri rozsudok z 30. septembra 2004, Ayaz, C-275/02, Zb. s. I-8765, bod 46).
- 36 Za týchto podmienok a s cieľom zaručiť v členských štátoch jednotné uplatnenie pojmu „rodinní príslušníci“ v zmysle článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 musí byť tento pojem predmetom autonómneho a jednotného výkladu na úrovni práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok Ayaz, už citovaný, bod 39).
- 37 Ako Súdny dvor už rozhodol, pojem „rodinní príslušníci“ pracovníka sa musí vykladať v závislosti od cieľa, ktorý sleduje, ako aj od kontextu, do ktorého je začlenený (rozsudok Ayaz, už citovaný, bod 40).
- 38 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že systém postupného nadobúdania práv stanovený v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80 sleduje dvojaký cieľ.

- 39 Po prvé pred uplynutím počiatočného obdobia troch rokov je cieľom uvedeného ustanovenia umožniť prítomnosť rodinných príslušníkov migrujúceho pracovníka v jeho blízkosti, aby sa prostredníctvom zlúčenia rodiny podporilo zamestnanie a pobyt tureckého pracovníka, ktorý sa už riadne integroval v hostiteľskom členskom štáte (pozri najmä rozsudok Kahveci a Inan, už citovaný, bod 32 a citovanú judikatúru).
- 40 To isté ustanovenie má po druhé za cieľ posilniť trvalé začlenenie rodiny tureckého migrujúceho pracovníka v hostiteľskom členskom štáte tým, že dotknutému rodinnému príslušníkovi po troch rokoch oprávneného pobytu na území tohto členského štátu prizná možnosť samostatného prístupu na trh práce. Základným takto sledovaným cieľom je konsolidovať postavenie uvedeného rodinného príslušníka, ktorý je v tomto štádiu už riadne integrovaný v hostiteľskom členskom štáte, tým, že sa mu poskytne príležitosť zabezpečiť si živobytie v predmetnom štáte, a teda vytvoriť si v ňom postavenie nezávislé od migrujúceho pracovníka (pozri najmä rozsudky z 11. novembra 2004, Cetinkaya, C-467/02, Zb. s. I-10895, bod 25, ako aj Kahveci a Inan, už citovaný, bod 33).
- 41 Z toho vyplýva, že zlúčenie rodiny má ústredné postavenie v rámci systému zavedeného článkom 7 prvým odsekom rozhodnutia č. 1/80.
- 42 Pokiaľ ide o nevyhnutný prostriedok na umožnenie rodinného života, právo na zlúčenie rodiny, ktoré sa priznáva tureckým pracovníkom, ktorí sú súčasťou trhu práce v členských štátoch, prispieva tak k zlepšeniu kvality ich pobytu, ako aj k ich integrácii v týchto štátoch a z tohto dôvodu prispieva k sociálnej súdržnosti dotknutej spoločnosti.
- 43 Nemecká vláda však tvrdí, že tak zmysel, ako aj cieľ dohody o pridružení a rozhodnutia č. 1/80 svedčia proti myšlienke, že by sa článok 7 prvý odsek tohto rozhodnutia mal uplatňovať aj na iných než tureckých štátnych príslušníkov. Uvedená dohoda sledovala v prvom rade hospodárske ciele. Úprava práva na pobyt manžela tureckého pracovníka pochádzajúceho z tretieho štátu teda nie je aktuálnym problémom pridruženia založeného na takýchto cieľoch.
- 44 Toto tvrdenie nemožno prijať.
- 45 Hoci je pravda, že v zmysle článku 2 ods. 1 dohody o pridružení je jej cieľom podporovať pretrvávajúce a vyrovnané posilňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, taktiež platí, že tým, že sa v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80 upravila možnosť rodinných príslušníkov tureckého pracovníka pripojiť sa k nemu v členskom štáte, v ktorom pracuje, strany dohody sa opierali o dôvody, ktoré zjavne presahujú dôvody výlučne hospodárskej povahy.
- 46 Článok 7 rozhodnutia č. 1/80 sa nachádza v oddiele 1 kapitoly II tohto rozhodnutia, nazvanej „Sociálne ustanovenia“. Tento oddiel sa týka otázok súvisiacich so zamestnávaním a s voľným pohybom pracovníkov.
- 47 Výhody, ktoré zlúčenie rodiny prináša pre rodinný život, kvalitu pobytu, ako aj integráciu tureckého pracovníka do členského štátu, v ktorom pracuje a má bydlisko, zjavne nezávisia od štátnej príslušnosti jeho rodinných príslušníkov, ktorým je povolené pripojiť sa k nemu v tomto štáte.
- 48 Navyše Súdny dvor už rozhodol, že sociálne ustanovenia rozhodnutia č. 1/80, ktorých súčasťou je aj jeho článok 7 prvý odsek, predstavujú ďalšiu etapu na ceste k realizácii voľného pohybu pracovníkov, pričom sa inšpirujú článkami 45 ZFEÚ, 46 ZFEÚ a 47 ZFEÚ, a že v dôsledku toho zásady prijaté v rámci týchto článkov musia byť v čo najväčšej možnej miere prebraté na tureckých štátnych príslušníkov, ktorí disponujú právami priznanými uvedeným rozhodnutím (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. januára 1997, Tetik, C-171/95, Zb. s. I-329, bod 20, a zo 17. apríla 1997, Kadiman, C-351/95, Zb. s. I-2133, bod 30).

- 49 Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že pokiaľ ide o určenie rozsahu pojmu „rodinný príslušník“ v zmysle článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80, treba sa odvolať na výklad poskytnutý tomuto pojmu v oblasti voľného pohybu pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členských štátov Únie, a konkrétne na rozsah priznaný v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1612/68 (rozsudok Ayaz, už citovaný, bod 45).
- 50 Článok 10 ods. 1 tohto nariadenia stanovoval, že rodinní príslušníci pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, majú právo usadiť sa s ním v členskom štáte, v ktorom je zamestnaný, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť.
- 51 Toto ustanovenie bolo zrušené, ale článok 6 ods. 2 a článok 7 ods. 2 smernice 2004/38 tiež zavádzajú zásadu, podľa ktorej rodinní príslušníci občana Únie, ktorí nemajú štátnu príslušnosť členského štátu, majú právo sprevádzať ho do hostiteľského členského štátu alebo sa k nemu v tomto štáte pripojiť.
- 52 Prípadné obmedzenie práva na zlúčenie rodiny, ktoré by nevyhnutne vyplývalo z uplatnenia práv priznaných článkom 7 prvým odsekom rozhodnutia č. 1/80 výlučne na rodinných príslušníkoch s tureckou štátnou príslušnosťou, by predstavovalo zásah do cieľa tohto ustanovenia.
- 53 Takéto obmedzenie by tiež bolo v rozpore s právom na rešpektovanie súkromného a rodinného života zakotveným v článku 7 Charty základných práv Európskej únie. Keďže článok 7 rozhodnutia č. 1/80 tvorí neoddeliteľnú súčasť práva Únie, členské štáty sú povinné rešpektovať povinnosti vyplývajúce z uvedeného článku 7 tejto charty, ktorej článok 6 ods. 1 ZEÚ priznáva rovnakú právnu silu ako majú Zmluvy.
- 54 Ako zdôraznil generálny advokát v bodoch 50 až 53 svojich návrhov, tento výklad pojmu „rodinní príslušníci“ v zmysle článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 je odôvodnený tým skôr, že vyplýva aj z rozhodnutia asociačnej rady č. 3/80 z 19. septembra 1980 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov Európskych spoločenstiev na tureckých pracovníkov a ich rodinných príslušníkov (Ú. v. ES C 110, 1983, s. 60).
- 55 Článok 1 písm. a) rozhodnutia č. 3/80 totiž najmä stanovuje, že pojem „rodinný príslušník“ má na účely uplatňovania tohto rozhodnutia rovnaký význam, ako mu je priznaný v článku 1 nariadenia Rady zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 149, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35).
- 56 Súdny dvor pri príležitosti výkladu osobnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71 už opakovane rozhodol, že článok 2 ods. 1 tohto nariadenia sa týka dvoch úplne odlišných kategórií osôb: na jednej strane pracovníkov a na druhej strane ich rodinných príslušníkov, ako aj pozostalých. Pracovníci musia byť na to, aby sa na nich vzťahovalo toto nariadenie, štátnymi príslušníkmi členského štátu, osobami bez štátnej príslušnosti alebo utečencami s bydliskom na území jedného z členských štátov. Naproti tomu nie je stanovená nijaká podmienka štátnej príslušnosti v prípade rodinných príslušníkov alebo pozostalých týchto pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi Únie, na to, aby sa na nich vzťahovalo toto nariadenie (pozri najmä rozsudky z 30. apríla 1996, Cabanis-Issarte, C-308/93, Zb. s. I-2097, bod 21, a z 25. októbra 2001, Ruhr, C-189/00, Zb. s. I-8225, bod 19).
- 57 Navyše Súdny dvor tiež rozhodol, že vymedzenie osobnej pôsobnosti rozhodnutia č. 3/80 uvedené v článku 2 tohto rozhodnutia vychádza z rovnakej definície uvedenej v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 (rozsudok zo 4. mája 1999, Sürül, C-262/96, Zb. s. I-2685, bod 84).
- 58 Výklad článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 založený na predchádzajúcich úvahách nemožno spochybniť skutočnosťou, ako zdôraznil vnútroštátny súd, že vo viacerých rozsudkoch vyhlásených v súvislosti s uplatnením tohto ustanovenia Súdny dvor odkazoval na tureckú štátnu príslušnosť

rodinných príslušníkov pracovníka (pozri rozsudky zo 16. marca 2000, Ergat, C-329/97, Zb. s. I-1487, bod 67; z 22. júna 2000, Eyüp, C-65/98, Zb. s. I-4747, bod 48; Derin, už citovaný, bod 48, ako aj Bozkurt, už citovaný, bod 46).

- 59 Vo všetkých týchto rozsudkoch sa totiž spory vo veciach samých týkali priznania výhod stanovených rozhodnutím č. 1/80 deťom alebo manželom tureckého pracovníka, ktorí tiež mali tureckú štátnu príslušnosť. Vzhľadom na to odkaz Súdneho dvora na štátnu príslušnosť rodinných príslušníkov nemal nijaký osobitný význam.
- 60 Nemecká, talianska a rakúska vláda okrem toho tvrdia, že extenzívny výklad článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 by viedol k extenzívnemu rozšíreniu osobnej pôsobnosti rozhodnutia č. 1/80 tým, že by umožnil štátnym príslušníkom tretích štátov, ktorých počet možno len ťažko určiť, aby sa dovoľávali uplatnenia uvedeného ustanovenia.
- 61 V tejto súvislosti stačí uviesť, že článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 výslovne podriaďuje zlúčenie rodiny povoleniu pripojiť sa k migrujúcemu tureckému pracovníkovi, ktoré sa udeľuje podľa právnych predpisov hostiteľského členského štátu (rozsudky Ayaz, už citovaný, body 34 a 35, ako aj Derin, už citovaný, bod 63).
- 62 Táto podmienka, ktorej cieľom je vylúčiť z rozsahu pôsobnosti uvedeného článku 7 prvého odseku rodinných príslušníkov tureckého pracovníka, ktorí vstúpili na územie hostiteľského členského štátu a bývajú tam v rozpore s platnou právnou úpravou tohto štátu (rozsudok Cetinkaya, už citovaný, bod 23), sa vysvetľuje dôvodom, že v rámci pridruženia Turecka k EHS zlúčenie rodiny nepredstavuje právo priznané rodinným príslušníkom migrujúceho tureckého pracovníka, ale naopak, závisí od rozhodnutia vnútroštátnych orgánov prijatého podľa práva dotknutého členského štátu, s výhradou požiadavky dodržania základných práv (pozri v tomto zmysle rozsudok Derin, už citovaný, bod 64).
- 63 Z toho istého dôvodu nemožno ani tvrdiť, že zahrnutie rodinných príslušníkov tureckého pracovníka, ktorí nemajú tureckú štátnu príslušnosť, do pôsobnosti článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 by v rozpore s článkom 59 dodatkového protokolu predstavovalo výhodnejšie zaobchádzanie s nimi než s rodinnými príslušníkmi občana Únie, ktorí nemajú štátnu príslušnosť členského štátu.
- 64 Na rozdiel od režimu, ktorý sa uplatňuje na rodinných príslušníkov tureckého pracovníka, totiž rodinní príslušníci občana Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích štátov, majú na základe článku 5 ods. 2 smernice 2004/38 právo vstupu na územie členských štátov, ktoré podlieha len podmienke, že musia mať vstupné vízum alebo platné povolenie na pobyt.
- 65 V dôsledku toho treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že rodinný príslušník tureckého pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom iného tretieho štátu než Turecko, sa môže v hostiteľskom členskom štáte dovoľávať práv, ktoré vyplývajú z tohto ustanovenia, pokiaľ sú splnené ostatné podmienky stanovené týmto ustanovením.

O trovách

- 66 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji pridruženia, ktoré bolo prijaté asociačnou radou zriadenou Dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na strane druhej, pričom v mene Spoločenstva bola uzatvorená, schválená a potvrdená rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963, sa má vykladať v tom zmysle, že rodinný príslušník tureckého pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom iného tretieho štátu než Turecka, sa môže v hostiteľskom členskom štáte dovoľávať práv, ktoré vyplývajú z tohto ustanovenia, pokiaľ sú splnené ostatné podmienky stanovené týmto ustanovením.

Podpisy